

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	28 TACHWEDD 2016
PWNC:	SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER 2017/2018
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNGHORYDD HYWEL EIFION JONES (AELOD PORTFFOLIO – CYLLID)
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES – PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU) A SWYDDOG ADRAN 151
AWDUR YR ADRODDIAD:	GERAINT H JONES (RHEOLWR GWASANAETH REFENIW A BUDD-DALIADAU)
RHIF FFÔN: E-BOST:	01248 752651 ghifi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	DIM YN BERTHNASOL

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Rwy'n argymhell fod y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniadau isod:-

1. Nodi cyfrifiad sylfaen y Dreth Gyngor gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151, fydd yn cael ei ddefnyddio gan Llywodraeth Cymru ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw i Gyngor Sir Ynys Môn am y flwyddyn 2017/18, sef 30,735.70, (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth at y diben yma - Rhan E6).
2. Cymeradwyo'r cyfrifiad at ddiben pennu Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 am y cyfan o'r ardal ac am rannau ohoni dros y flwyddyn 2017/18 (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth – Rhan E5).
3. Yn unol â Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995 (SI1995/2561) fel y cawsant eu diwygio gan SI1999/2935 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) a'r Dreth Gyngor (Dosbarthiadau Rhagnodedig o Anheddau) (Cymru) (Diwygiad) 2004 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor)(Cymru)(Diwygiad) 2016, y rhain yw'r cyfansymiau y mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi eu cyfrif fel Sylfaen y Dreth am 2017/18 sef 30,794.83 ac am y rhannau hynny o'r ardal sydd wedi eu rhestru isod:-

Amlwch	1,476.75
Biwmares	1,066.68
Caergybi	3,810.66
Llangefni	1,928.63
Porthaethwy	1,413.85
Llanddanielfab	372.16
Llanddona	366.05
Cwm Cadnant	1,150.08
Llanfair Pwllgwyngyll	1,311.96
Llanfihangel Esceifiog	680.63
Bodorgan	446.64
Llangoed	648.43
Llangristiolus a Cherrigceinwen	608.48
Llanidan	412.75
Rhosyr	991.35
Penmynydd	235.22
Pentraeth	558.84
Moelfre	625.35
Llanbadrig	667.73
Llanddyfnan	498.77

Llaneilian	554.32
Llannerchymedd	510.62
Llaneugrad	185.26
Llanfair Mathafarn Eithaf	1,778.79
Cylch y Garn	405.67
Mechell	535.65
Rhosybol	467.18
Aberffraw	299.58
Bodedern	428.35
Bodffordd	426.99
Trearddur	1,293.84
Tref Alaw	245.15
Llanfachraeth	225.49
Llanfaelog	1,262.29
Llanfaethlu	289.70
Llanfair-yn-neubwll	565.93
Y Fali	970.49
Bryngwran	355.78
Rhoscolyn	359.49
Trewalchmai	363.29

RHESYMAU A CHEFNDIR

Mae'r cyfrifiadau wedi cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1 v.1.0) 2017/18 yn seiliedig ar nifer yr eiddo mewn bandiau amrywiol ar y rhestr brisio ar 31 Hydref 2016 a chrynohir gan yr Awdurdod tan rhan 22B(7) o Ddeddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992, fel yr ychwanegwyd gan Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cyfrifiadau yn cymryd i ystyriaeth disgowntiau, eithriadau a phremiymau a hefyd newidiadau i'r rhestr brisio sy'n debygol yn ystod 2017/18.

Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn, fel awdurdod bilio, gyfrifo sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer ei ardal ac ar gyfer gwahanol rannau o'i ardal a rhaid rhoi gwybod am y symiau hyn i'r cyrff sy'n codi trethi a phraeseptau erbyn 31 Rhagfyr 2016. Eleni, mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn am y wybodaeth i bwrpas gosod y Grant Cymorth Refeniw erbyn 23 Tachwedd 2016 ac i bwrpas pennu'r dreth (wedi cadarnhad gan y Pwyllgor Gwaith) erbyn 4 Ionawr 2017.

Mae'r cyfrifiadau yn **Atodiad A** yn seiliedig ar gadarnhau disgownt o ddim ar gyfer Dosbarthiadau A, B a C ar gyfer 2017/18 gan y Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 28 Chwefror 2017 ac yn cymryd i ystyriaeth penderfyniad y Cyngor Llawn ar 10 Mawrth 2016 i godi premiymau o 25% ar dai gwag ac ail dai perthnasol ar gyfer 2017/18. Mae'r cyfrifiadau hefyd yn seiliedig ar i'r Cyngor llawn gadarnhau yn ei gyfarfod ar 15 Rhagfyr 2016 y bydd y Cynllun lleol cyfredol Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn parhau fel y mae ar gyfer 2017/18. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i gwrdd yn llawn â chostau cynllun cenedlaethol blaenorol y DU ond bydd costau oherwydd baich achosion ac/neu gynnydd yn y Dreth Gyngor yn syrthio ar gynghorau lleol.

SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER CYFRIFO'R GRANT CYNNAL REFENIW

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D, cyn addasu ar gyfer y gyfradd gasglu, ac sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn, yn cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r hawliadau ar gyfer Grant Cynnal Refeniw 2017/18. **OND**, bydd y cyfanswm yma, sy'n cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw, **yn eithrio'r addasiadau am bremiymau**. Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 30,735.70 (i'w gymharu efo 30,708.93 am 2016/17).

SYLFAEN Y DRETH AT DDIBEN PENNU'R DRETH

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D sy'n cael ei ddefnyddio at ddiben pennu'r dreth, wedi cael ei addasu gan wneud lwfans ar gyfer methu â chasglu, sy'n parhau i fod yn 1.5% a hefyd, sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 30,794.83. **Nodir, felly, bod y ffigurau a nodir tan argymhelliad 3 yn cynnwys yr addasiadau am bremiymau.**

Cyfanswm y sylfaen arfaethedig am 2017/18 at ddiben pennu'r dreth yw 30,794.83. Mae hyn yn cymharu efo 30,250.23 am 2016/17 ac yn gynydd o 1.8%.

Mae 1.7% o'r cynnydd yma i lawr i effaith codi premiwm o 25% ar dai gwag ac ail gartrefi perthnasol. Mae gweddill y cynnydd o 0.1% i lawr i addasiadau arferol ar gyfer eiddo newydd a fydd wedi eu cwblhau a phobl wedi symud i mewn iddynt, gydag addasiadau ar gyfer eithriadau a disgowntiau.

O ganlyniad i'r cynnydd o 1.7% yn sylfaen y dreth am 2017/18, sydd i lawr i effaith codi premiwm o 25%, rhagwelid bydd hyn yn codi incwm ychwanegol (gan gymryd i ystyriaeth cynnydd o 3% yn y Dreth Gyngor) yn agos i £567k ($518.29 \times £1,093.30$ (y band D ddisgwyliedig i Gyngor Sir Ynys Môn am 2017/18 wedi cymryd i ystyriaeth cynnydd o 3%) = £566,646. Rhaid nodi hefyd bod addasiad i lawr o 30% wedi cael ei wneud i'r ffigurau ar yr eiddo perthnasol, wrth amcangyfrif beth fydd effaith codi premiymau o 25% ar sylfaen y dreth. Rhagdybir bod hyn yn ddigon o addasiad o ran cywirdeb ein ffigurau parthed tai gwag ac ail gartrefi lle bydd y premiymau yn berthnasol.

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi gofyn am iddo gael adroddiad yn Ionawr 2017 ar sut bydd yr incwm ychwanegol yn cael ei wario.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Mae disgrisiwn gan y Cyngor llawn, dan reoliadau a wnaed dan Rhan 12 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac, wedyn, dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, i osod disgownt i'r dosbarthiadau penodedig o anheddau (yn bennaf tai haf ac ail gartrefi (Dosbarthiadau A a B)). Wrth i hyn gael ei gyflwyno, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim i'r ddau ddsbarth penodedig A a B ac mae'r penderfyniad wedi ei gadarnhau yn flynyddol. Ym mis Mawrth 2007, ac ar argymhelliad y Pwyllgor Gwaith, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim ar Ddosbarth Penodedig C (rhai mathau o dai gwag tymor hir) a hynny am y tro cyntaf ac mae wedi gwneud hynny bob blwyddyn wedyn.

Byddai rhoi disgownt o 25%, 50% neu 100% yn groes i bolisi'r Cyngor llawn a gwrthodwyd yr opsiwn.

Mae'r Cyngor llawn, ar 10 Mawrth 2016, wedi gwneud penderfyniad i godi premiymau o 25% ar eiddo gwag ac ail dai perthnasol. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yma.

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Hyd 2004, y Cyngor llawn oedd yn gyfrifol am y cyfrifiad hwn. Bellach, mae'r swyddogaeth hon wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o swyddogaethau sydd wedi cael eu neilltuo i'r Cyngor llawn. Fodd bynnag, y Cyngor llawn yn hytrach na'r Pwyllgor Gwaith sy'n parhau i fod yn gyfrifol am benderfyniadau sy'n ymwneud â disgowntiau (a phremiymau yn y dyfodol) a phennu Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r modd y cafodd y sylfaen ar gyfer y dreth ei gweithio allan yn cymryd i ystyriaeth yn llawn y polisi cyfredol a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ynghylch caniatáu disgownt i ddsbarthiadau penodedig A, B a C ynghyd â pholisi'r Cyngor llawn ar ganiatáu gostyngiad hyd at 100% yn y Dreth Gyngor i'r rheiny sy'n gymwys dan gynllun lleol y Cyngor.

Mae'r Cyngor llawn, ar 10 Mawrth 2016 wedi gwneud ei benderfyniad i godi premiymau o 25% ar eiddo gwag ac ail dai perthnasol. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yma.

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Bydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn galluogi'r Cyngor llawn i bennu'r gofynion o ran ei Dreth Gyngor i gwrdd â'r gyllideb a gymeradwywyd ganddo ar gyfer 2017/18

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Dim Sylw
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Awdur yr adroddiad.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim Sylw
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	<p>Efallai na fydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn ddigon cywir h.y. eithriadau a disgowntiau wedi cael eu gweithio allan yn anghywir, amcangyfrif anheddau sy'n gymwys i godi premiymau 25% arnynt yn anghywir, y newidiadau sy'n debygol o ddigwydd yn 2017/18 yn anghywir, megis tanamcangyfrif erydiad yn sylfaen y dreth dros y blynyddoedd, e.e. gostyngiadau bandio a chyfraddau casglu sy'n rhy optimistaidd. Y risg i'r Cyngor fyddai diffyg o ran faint o'r Dreth Gyngor y byddai'n ei chasglu yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Ceisir lliniaru hyn drwy gymryd ymagwedd geidwadol wrth amcangyfrif nifer yr anheddau newydd a'r rhai lle gellir codir premiwm arnynt, a thrwy wneud lwfans ar gyfer erydiad yn sylfaen y dreth a'r gyfradd gasglu.</p>

F - Atodiadau:

Atodiad A: Cyfrifiad ar gyfer Sylfaen y Dreth Leol 2017/18

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1) 2017/18

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH GYNGOR LEOL 2017/18

BAND		A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan A	ANHEDDAU TRETHADWY											
A.1	Holl anheddau trethadwy		4,546	6,599	6,511	7,056	5,318	2,554	1,029	158	48	33,819
A.2	Anheddau sy'n derbyn gostyngiad anabledd		18	40	46	89	77	50	16	10	6	352
A.3	Cyfanswm yr anheddau trethadwy wedi'i addasu	18	4,568	6,605	6,554	7,044	5,291	2,520	1,023	154	42	33,819
Rhan B	ADDASIADAU DISGOWNT A PHREMIWM											
B.1	Anheddau heb ddisgownt neu bremiwm (gan gynnwys eiddo gwag ac ail gartrefi heb ddisgownt neu bremiwm)	10	1,772	3,635	3,856	4,436	3,652	1,879	751	104	28	20,123
B.2a	Anheddau gyda disgownt o 25% (ag eithrio eiddo gwag ac ail gartrefi heb ddisgownt)	8	2,591	2,726	2,283	2,111	1,257	447	169	23	4	11,619
B.2b	Anheddau gyda disgownt o 50% (ag eithrio eiddo gwag ac ail gartrefi heb ddisgownt)	0	5	4	13	17	15	4	10	4	0	72
B.3a	Anheddau gyda disgownt amrywiol ag eithrio 25% neu 50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3b	Anheddau gyda disgownt eiddo gwag neu ail gartref	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3c	Anheddau gyda phreмиwm eiddo gwag neu ail gartref	0	200	240	402	480	367	190	93	23	10	2,005
B.4	Cyfanswm yr anheddau a addaswyd sydd yn daladwy	18	4,568	6,605	6,554	7,044	5,291	2,520	1,023	154	42	33,819

